

Riigi Teataja

Nr. 46.

9. juunil 1928 a.

Nr. 46.

- Art. 263. Riigivanema, ministrite ja riigikontrolöri tasude seaduse täiendamise seadus.
264. Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse täiendamise seadus.
265. Laevasõiduameti likvideerimise seadus.
266. Sõjaministeeriumile sundvõõrandatud maade kinnistamise korra seadus.
267. Koolinõunikude tasude seadus.
268. Kuresaare kinnistusjaoskonnas 1917 a. hävitatud kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmise seadus.
269. Riigi 1928/29 a. lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediitide määramise seadus.
270. Riigi 1928/29 a. lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediitide määramise seadus nr. 2.
271. Alalise rahvusvahelise kohtu sundusliku jurisdiktsiooni tunnustamise deklaratsiooni maksvuse pikendamise seadus.
272. Raudteedevõrgu arendamise seadus.
273. Raudtee ehitamiseks ning Tallinna raudteesõlme ümberkorraldamiseks maade ja ehituste sundvõõrandamise seadus.
274. Paide-Järva-Jaani kitsarööpalisele raudteele maade sundvõõrandamise seadus.
275. Maaseadusega võõrandatud maid koormavate hüpotekaarvõlgade korraldamise seadus.
276. Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade korraldamise seaduse muutmise seadus.
277. Seadus tinavalge tarvitamise kohta maalritöodes.
278. Määrus Taali vallas asuvate riigistatud maade kasutajailt nõutava kinnisvarade maksu õiendamise tähtaja pikendamise asjas.
279. Määrus presspärmi valmistamiseks tarvitataivate materjalide ja pärmi saagi kohta.
280. Sundmäärus siltide, vaate- ja telefonikastide ja ärivaateakende-eesriiete kohta Tartus.

Riigikogu poolt 23. mail 1928. a. vastu-
võetud

263. Riigivanema, ministrite ja riigikontrolöri tasude seaduse täiendamise seadus.

Riigivanema, ministrite ja riigikontrolöri tasude seadust (R.T. nr. 38 — 1927) täiendatakse uue § 2¹-ga järgmises redaktsioonis:

§ 2¹. Riigivanemale, ministritele ja riigikontrolöridele, kes ühtlasi Riigikogu liikmed, makstakse käesoleva seaduse järgi palka ainult siis, kui nad ei võta Riigikogu liikme tasu ega korteriraha.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.
Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 23. mail 1928. a. vastu-
võetud

264. Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seaduse täiendamise seadus.

Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seadust (R.T. nr. 27 — 1927) täiendatakse uue § 7¹-ga järgmises redaktsioonis:

§ 7¹. Riigikogu liikmetele, kes teenivad käesolevas seaduses ettenähtud kohtadel, maksub vastav asutus käesoleva seaduse järgi palka ainult siis, kui nad ei võta Riigikogu liikme tasu ega korteriraha.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.
Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 23. mail 1928. a. vastu-
võetud

265. Laevasõiduameti likvideerimise seadus.

§ 1. Laevasõiduamet lõpetab oma ärilise tegevuse 30. juunil 1928 ja asub likvideerumisele.

§ 2. Likvideerumisel müüb laevasõiduamet ta valdamisel olevad laevad Vabariigi Valitsuse poolt määratud korras ja alustel, kuna muu varandus tuleb müügile üldises korras.

§ 3. Arvates 1. oktoobrist 1928 antakse üle mereasjanduse peavalitsusele kõik laevasõiduameti kirjavahetus, müümata laevad ja varandused, samuti ka laevasõiduameti õigused ja kohustused, eriti kõik kohtulikud nõudmised eraisikute vastu ja eraisikute nõudmised laevasõiduameti vastu.

§ 4. Kulud, mis tekivad 1928/29 aasta kestel laevasõiduameti likvideerimisega ja ülemisega mereasjanduse peavalitsusele, kaetakse laevasõiduameti 1928/29 aasta eelarve summadest.

§ 5. Riigiasutuste koosseisude ja riigiteenijate palkade seadusest (R.T. nr. 27 — 1927) kustutatakse laevasõiduameti koosseis, arvates 1. oktoobrist 1928.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 23. mail 1928. a. vastu-
võetud

266. Sõjaministeeriumile sundvõõrandatud maade kinnistamise korra seadus.

§ 1. Sõjaministeeriumile suurtükiväe poligoni asutamiseks tarvilikkude maatükkide võõrandamise seaduse (R.T. nr. 43 — 1923), Sõjaministeeriumile laskemoonaladude ehitamiseks ja Tallinna garnisonile laske-, laagri- ja õppeplatsi asutamiseks tarvilikkude maatükkide võõrandamise seaduse (R.T. nr. 111/112 — 1925) ja Petserimaal sõjaministeeriumile kaitseväe laske- ja laagriplatsi asutamiseks tarvilikkude maa-alade sundvõõrandamise seaduse (R.T. nr. 11 — 1926) põhjal sõjaministeeriumile sundvõõrandatavad maad kinnistatakse Eesti vabariigi nimele samuti vastutasuks antud maad maasaaja nimele sõjaministri või tema voliniku avalduse põhjal, millele juurde lisatakse vastav leping või sundvõõrandamise akt ja kinnisvara plaan.

Allkirjad lepingutel ja kinnistamiseks tarvilikkudel avaldustel Notariaal seaduse (V.S.K.

XVI k. I j.) nõuete kohaselt ja korras tõestab sõjaministeeriumi poolt selleks määratud ametnik. Sama ametnik peab allkirjade tõestuste, avalduste ning lepingute registreerimiseks sõjaministeeriumi varustusvalitsuse ülema poolt kinnitatud, nummerdatud, nõõritud ja varustusvalitsuse pitseriga pitseeritud registrit ja tähestikku.

Lõpetatud raamatud hoitakse alal sõjaministeeriumi arhiivis.

§ 2. Esimeses (1) paragrahvis tähendatud sundvõõrandatavate maade, samuti ka vastutasuks antud maade uute omanikkude nimele kinnistamisel vabastatakse pooled kinnistuse-
lõivust ja kõigist muudest kinnistamisega seotud avalikkudest riiklikkudest maksudest.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 22. mail 1928. a. vastu-
võetud

267. Koolinõunikkude tasude seadus.

§ 1. Koolinõunikud, kes õpetajana või koolinõunikuna vähemalt 12 aastat töötanud, saavad palka riigiteenijate V palgaastme järgi; koolinõunikud, kes sellele nõudele ei vasta, saavad palka riigiteenijate VI palgaastme järgi.

§ 2. Koolinõunikkudele makstakse riigiteenijatega ühesugustel alustel ja ühesuguste normide järgi päeva- ja sõiduraha, kusjuures sõite maal ei arvata jooksvate ametikohuste täitmiseks seotud ametisõitudeks.

§ 3. Koolinõunikkudele ja nende perekonnaliikmetele antakse riigiteenijatega ühesugustel alustel arstiabi ja rahalist toetust ning abiraha sünnituse ja surma puhul.

§ 4. Omavalitsus, kes koolinõuniku valib, annab koolinõunikule võimaluse korral korteri ühes kütte ja valgustusega. Korteri eest ühes kütte ja valgustusega maksab koolinõunik omavalitsusele üüri viimase poolt määratud normi järgi, kusjuures korterisaaja poolt maksetav üür ei tohi ületada 10% koolinõuniku palgast.

§ 5. Koolinõunikkude palgast maksab riik 90%, kuna vastav omavalitsus maksab: 10% palgast, sõidu- ja päevaraha, abiraha sünnituse ja surma puhul ning arstiabi kulud.

§ 6. Käesolev seadus hakkab maksma 1. aprillist 1928. Sest ajast kaotavad maksvuse: 1) Maakonna- ja linnakoolinõunikkude määruse muutmise seadus (R.T. nr. 26 — 1923) ja 2) Koolinõunikkude ja avalikkude koolide

õpetajate ajutise palgalisa seadus (R.T. nr. 52 — 1927) koolinõunikude suhtes.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 24. mail 1928. a. vastu võetud

268. Kuresaare kinnistusjaoskonnas 1917 a. hävitatud kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmise seadus.

§ 1. Kuresaare kinnistusjaoskonnas 1917 a. hävitatud kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmiseks asutatakse Tallinna-Haapsalu rahukogu juures, asupaigaga Kuresaares, erikomisjon, kes koosneb esimehest ja kahest liikmest. Esimeheks on Kuresaare kinnistusjaoskonna ülem, liikmed määrab kohtuminister.

§ 2. Komisjoni asju ajab Kuresaare kinnistusjaoskonna kantselei.

§ 3. Kinnisvarade kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmine sünnib kirjalikul palvel, mille komisjonile võivad esitada kinnisvara pärisomanik (dominus directus), omaniku õigustega kasutaja (dominus utilis), samuti ka isik, kes kinnisvara omandanud lepingu põhjal ja kellel endiselt omanikult korroboreerimiseks nõusolek või kelle omanduseks kinnisvara tunnistatud kohtuotsuse põhjal.

§ 4. Kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmise palves tuleb tähendada:

1) paluja perekonna- ja eesnimi, ning elukoht;

2) kinnisvara nimetus, asukoht, kinnistuse ja järjekorranumber, kui need teada, ning kinnisvara koosseisu kirjeldus;

3) paluja õigus selle kinnisvara peale ühes vastavate põhjendustega;

4) kinnisvara kaasomanikud, kui nad olemas, ja isikud, kelle kasuks selle kinnisvara peale kinnistatud pandi- või mõni muu asiõigus või märkus.

Palvekirjale lisatakse juurde kõik algdokumendid, millega paluja tõendab oma õigusi, ja notariaalsed ärakirjad neist dokumentidest.

Notariaalseaduse §§ 340¹ ja 371 p. 2. ettenähtud maaplaanide esitamine ei ole sunduslik.

§ 5. Pärast kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmise palvekirja vastuvõtmist kutsub komisjoni esimees kuulutustega §§ 6. ja 7. ettenähtud korras asjasthuvitatud isikuid, kolme kuu jooksul, arvates kuulutamise päevast Riigi Teatajas, komisjonile avaldama oma õigusi, mis neil on selle kinnisvara peale.

§ 6. Kutse kuulutused peavad sisaldama:

1) paluja perekonna- ja eesnimi ja elukohta, samuti kinnisvara omaniku perekonna- ja eesnimi ja elukohta, kui paluja ei ole ise omanik;

2) palve sisu kokkuvõtte;

3) kinnisvara koosseisu lühikese kirjelduse ja asukohta;

4) kinnisvara peal lasuvate õiguste ülesandmiseks määratud tähtaja, ja

5) hoiatuse, et õiguste ülesandmata jätmise tagajärjeks on nende kustumine.

§ 7. Kuulutuse avaldab komisjoni esimees Riigi Teatajas ja kõigis kohalikkudes eesti-keelsetes ajalehtedes, Kuresaare linnas asuvate kinnisvarade kohta peale selle veel kohalikus saksakeelses ajalehes.

Peale selle pannakse maalasuvate kinnisvarade kohta kuulutused välja vastavas valla- valitsuses ja linnasasuvate kohta — linnavalitsuses.

§ 8. Asjasthuvitatud isikute palved ja teadaanded, mis komisjonile esitatud pärast kuulutuse tähtaega, kuid enne asja otsustamist, loetakse õigel ajal esitatuks.

§ 9. Pärast kolme kuu möödumist, arvates kuulutuse ilmumise päevast Riigi Teatajas, määrab komisjoni esimees asja arutamisele komisjoni avalikul istungil, kuhu kutsutakse paluja ja tema poolt ülesantud teised asjasthuvitatud isikud või asutused, kelle asukoht komisjonile teada, ja kutse kuulutuse peale ülesandnud teised asjasthuvitatud isikud.

§ 10. Kui esitatud dokumendid ei ole küllaldased kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmiseks või kui dokumendid puuduvad, võib komisjon asjasthuvitatud isikute palvel või omal algatusel määrata kinnisvara ülevaatamise kohapeal ja tunnistajate või ümbruselanikkude ülekuulamise, mida toimetab kas komisjon terves koosseisus või üksikud liikmed komisjoni määramisel.

§ 11. Eelmises (10) paragrahvis tähendatud toimingud täidetakse Tsiviilkohtupidamise seaduses ettenähtud korra järgi erandiga, et tunnistajaks ei või olla Tsiviilkohtupidamise seaduse § 373. ettenähtud isikud ka siis, kui nende vastu tagandust pole avaldanud asjaosalised.

§ 12. Olenemata asjaosaliste poolt esitatud andmetest korjab komisjon ka iseseisvalt temale kättesaadavaid tõendusi, nõudes neid kohtu-, riigi-, omavalitsuse- ja eraasutustest, kes kõik kohustatud ta nõudmist täitma. Ühtlasi teatab komisjon ka palujale, missugused tõendused puuduvad ja annab talle tarbekorral tunnistused nende tõenduste saamiseks riigiasutustest või kohtutest. Paluja kirjalikul palvel on kohtu-, riigi- ja omavalit-

suseasutused ja -ametnikud kohustatud andma kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmiseks tarvilikke andmeid ka komisjoni tunnistuseta.

Eriti korjab komisjon andmeid Maaseadusega riigi omanduseks võõrandatud maid koormavate hüpotekaarvõlgade kohta ja kannab need kinnistusregistrisse ka niisugustel juhtudel, kui võlausaldajad ei esine sellekohaste teadaannetega.

§ 13. Läbi vaadates kõik esitatud ja korjatud tõendused ja ära kuulates ilmunud asjaosaliste seletused avalikul istungil, komisjon otsustab, kas kinnisvara ja seda puutuvad tõestatud õigused kinnistada või sellekohased nõudmised tagasi lükata. Kinnistamise otsused peavad vastama Notariaalseaduse § 354. nõuetele.

Otsused teeb komisjon häälteenamusega.

§ 14. Vaidlused, mis tekivad kinnisvara omaniku ja isikute vahel, kellel kinnisvara peale õigused, ei takista kinnisvara ja tema peale tõendatud õiguste kinnistamist, vaid kuuluvad kohtulikule lahendamisele.

§ 15. Pärast komisjoni otsust kinnistada kinnisvara, kustuvad asiõigused ja omandusiõigust kitsendavad märkused, mis olid küll avaldatud komisjonile, kuid tema poolt sisse kandmata jäeti, samuti ka need, mis jäid komisjonile teatamata, välja arvatud § 12. teises lõikes ettenähtud erand. Need asiõigused ja märkused võib pärast komisjoni otsust kinnistusregistrisse kanda harilikus korras ja harilikus vanuse järjekorras.

§ 16. Juhul, kui kinnisvara koormatud mitme eesõigustatud laenuga, on riiklikul laenul esimene koht vanuse järjekorras, kuna muude laenude järjekorra määrab nende endine kinnistamisaeg.

§ 17. Asjatoimetus käesoleva seaduse piires on vaba tempelmaksumust, aktimaksumust ja kantseleilõivust. Samuti on vabad maksudest ja lõivudest tunnistused, mis riigi- või omavalitsuseasutused annavad kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmiseks välja ja palvekirjad, mis esitatakse neis asjus ametiasutustele. Kuulutused avaldatakse Riigi Teatajas ja eralehtedes riigi kulul.

§ 18. Komisjoni otsus, millega tagasi lükatakse kinnistusraamatute ja -registrite jaluleseadmise palve, teatakse palujale ta elukoha järgi ühes edasikaebamise korra tähendamisega. Palujal on õigus sarnase otsuse peale kaevata Tallinna-Haapsalu rahukogusse ühe kuu jooksul Notariaalseaduse §§ 365.—367. ettenähtud korras.

§ 19. Kui pärast otsuse tegemist selgub, et selles eksitus ette tulnud, on komisjon kohustatud ka ilma, et asjast huvitatud oleksid esinenud sellekohase kaebusega, parandama uue

otsusega eksitust. Enne uue otsuse tegemist tulevad ära kuulata komisjoni avalikul istungil paluja ja teiste asjast huvitatud isikute seletused.

Uus otsus ei või riivata isikute huvisid, kelle õigused kinnistatud pärast esimese ja enne uue otsuse tegemist, välja arvatud juhud, kui nende isikute pahatahtlikkus kinnistuse avalduse esitamisel tehtud kindlaks kohtulikus korras.

§ 20. Komisjoni otsuse põhjal, millega rahuldatud kinnisvara kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmise palve, kantakse kinnisvara kinnistusregistrisse ja ärakiri algdokumendist, mille alusel komisjon tegi otsuse, antakse tagasi palujale pealkirjaga registrisse sissekandmise üle, kuna paluja poolt esitatud algdokument, milles kinnistusotsus tervikult tähendatud, liidetakse kinnistusraamatusse. Juhul, kus dokumentide puudusel kinnisvara registrisse kantakse tõenduste põhjal, mis saadud § 10. alusel, antakse palujale ärakiri komisjoni seadusejõusse astunud otsusest, kuna teine ärakiri samast otsusest liidetakse kinnistusraamatusse.

§ 21. Kinnistusjaoskonna ülema poolt enne käesoleva seaduse jõusseastumist kohtumisteooriumi poolt antud juhtnööride järgi tehtud otsused kinnistusregistri jaluleseadmise üle jäävad jõusse ega kuulu komisjoni ümberotsustamisele.

§ 22. Isikud, kellel on kinnisvara peale asiõigused ja omandusiõigust kitsendavad märkused, võivad nende üle kinnistusjaoskonnale teadaanded esitada ka enne kinnistusraamatu ja -registri jaluleseadmise palve esitamist § 3. tähendatud isikute poolt. Seesuguste teadaannete jaoks peetakse kinnistusjaoskonnas erinimekirji, kuhu kantakse ka andmed nende asiõiguste ja märkuste kohta, mis tekivad kinnisvarade peale pärast käesoleva seaduse jõusseastumist, kuid enne nende kinnistamist.

§ 23. Teadaanded kinnisvarade peal lasuvate asiõiguste ja märkuste kohta (§ 22) võetakse komisjonis läbivaatamisele ja otsustamisele koos palvetega, mis komisjonile esitatud kinnisvara registrisse kandmise nõudmisega.

Teadaandjad asiõiguste ja märkuste kohta kutsutakse asja läbivaatamisele komisjoni avalikul istungil § 9. ettenähtud korras.

§ 24. Võla sissenõudmise pööramisel kinnistusregistrisse kandmata kinnisvara peale saadab kinnistusjaoskonna ülem kohtupristavile viimase nõudmisel vastava väljavõtte § 22. ettenähtud nimekirjast ja annab ühtlasi sissetulnud teadaanded selle kinnisvara peal lasuvate asiõiguste ja märkuste kohta komisjonile läbivaatamiseks ja otsustamiseks. Komisjon kutsub asjast huvitatud isikud asja läbi-

vaatamisele avalikul istungil ja otsustab, omaliku omanduseõigust puutumata, kas tunnustada asiõigusi ja märkusi või neid kõrvaldada. Komisjoni otsuse peale võib kaevata § 18. ettenähtud korras. Pärast asiõigust või märkust tunnustava otsuse seadusejõusse astumist saadab komisjon sellest ärakirja kohtupristavile, kellel sellega avaneb võimalus kinnisvara müügiloomääramiseks enampakkumise teel.

§ 25. Tarvilikud summad komisjoni tööde läbiviimiseks ja ta koosseisule tasu maksmiseks määratakse riigi eelarves.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Sekretär M. Juhkam.

—

Riigikogu poolt 24. mail 1928. a. vastu võetud

269. Riigi 1928./29. aasta lisaeelarve nr. 1. arvel eelkrediitide määramise seadus.

§ 1.

Määratakse järgmistele ministeeriumidele eelkrediidid:

I.

Haridusministeerium.

Erakorralised kulud.

Ptk. II. Riigi koolivalitsus.

C. Avalikud ja erakoolid.

§ 1. Toetus omavalitsustele õpetajate palkade maksmiseks Kr. 403.000.—

II.

Põllutööministeerium.

Erakorralised kulud.

Ptk. I. Keskasutus.

§ 1. Kinnisvara muretsemiseks Narvas Kr. 45.000.—

§ 2.

Eelmises paragrahvis tähendatud eelkrediidid kaetakse riigi 1928./29. aasta lisaeelarve nr. 1. korras.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

—

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu võetud

270. Riigi 1928./29. a. lisaeelarve nr. 1 arvel eelkrediitide määramise seadus nr. 2.

§ 1. Määratakse järgmistele ministeeriumidele eelkrediidid:

I.

Haridusministeerium.

Erakorralised kulud.

B. Operatsiooni fondid.

Ptk. III. Teaduse ja kunsti peavalitsus.

A. Keskasutus.

§ 1. Laen „Lauljate Liidule“ laulupeo korraldamiseks Kr. 40.000.—

II.

Põllutööministeerium.

Erakorralised kulud.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Ptk. II. Maakorralduse ja metsade peavalitsus.

A. Keskasutus.

§ 3. Maaseadusega võõrandatud maadel ingrosseeritud võlgade % ja muud kulud Kr. 100.000.—

§ 4. Maaseaduse muutmise ja täiendamise seaduse alusel end. omanikkudele tagasiantavate maade eest inkasseeritud rentide tagasimaksmiseks „ 100.000.—

§ 5. Maade ostmiseks „ 50.000.—

§ 6. Tasumaksmiseks riikliku maatagavara loomiseks võõrandatud maade eest „ 300.000.—

B. Operatsiooni fondid.

Ptk. II. Maakorralduse ja metsade peavalitsus.

A. Keskasutus.

§ 2. Asunikude ehituslaen Kr. 2.000.000.—

III.

Teedeministeerium.

Erakorralised kulud.

A. Riigikeskasutuste kulud.

Ptk. II. Riigi raudteedevalitsus.

§ 8. Raudteede võrgu
arendamise seaduse§ 2. p. A all ette-
nähtud töödeks . Kr. 2.000.000.—§ 2. Käesoleva seaduse § 1. nimetatud
eelkrediidid kaetakse riigi 1928./29. a. lisa-
eelarve nr. 1 korras.§ 3. Käesolev seadus hakkab maksma aval-
damisega Riigi Teatajas.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu-
võetud**271. Alalise rahvusvahelise kohtu
sundusliku jurisdiktsiooni tunnustamise
deklaratsiooni maksvuse pikendamise
seadus.**§ 1. Riigikogu poolt 29. juunil 1922
vastuvõetud ja Riigi Teatajas nr. 96/97 —
1922 avaldatud alalise rahvusvahelise kohtu
sundusliku jurisdiktsiooni tunnustamise kohta
käiva deklaratsiooni maksvust pikendatakse
kümne aasta võrra.§ 2. Käesoleva seaduse täitmiseks volitab
Riigikogu Vabariigi Valitsust tarvilikke samme
astuma rahvusvaheliselt nõutud korras.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu-
võetud**272. Raudteedevõrgu arendamise
seadus.**§ 1. Eesti vabariigi raudteedevõrgu aren-
damiseks määratakse raudteede ehituskava
järgmiselt:A. Laiarööpalised raudteed rööpavahe
laiusega 1524 mm.1) Tartu-Petseri raudtee: Ehitatakse
normaal-laiarööpaliste raudteede tehniliste tin-
gimuste kohaselt. Algab Tartu raudteejaa-
mast, läheb üle Vastse-Kuuste ja Orava, lõp-pedes Petseri raudteejaamas. Raudtee ehitus-
kulud 6.400.000 kr. ja tegevuskapital 220.000 kr.2) Tartu-Pärnu raudtee: Ehitatakse
kergetüübiliste laiarööpaliste raudteede teh-
niliste tingimuste kohaselt. Algab Tartu
raudteejaamast, läheb üle Viljandi, kus nähakse
ette kavandatava laiarööpalise ja olemasoleva
kitsarööpalise raudteede tarvis ühine raudtee-
jaam, edasi läheb raudtee üle Kõpu, lõppedes
Pärnu raudteejaamas. Raudtee ehituskulud
10.341.000 kr. ja tegevuskapital 359.000 kr.B. Kitsarööpalised raudteed rööpavahe
laiusega 750 mm.1) Rapla-Virtsu raudtee: Ehitatakse
kergetüübiliste kitsarööpaliste raudteede teh-
niliste tingimuste kohaselt. Algab Rapla raud-
teejaamast, läheb üle Märjamaa, Rumba,
Lihula ja lõpeb Virtsu sadamas. Raudtee
ehituskulud 2.959.000 kr., veereva koosseade
muretsemine 1.385.000 kr. ja tegevuskapital
158.000 kr.2) Viljandi-Valga raudtee haruteega
Tõrvast-Mõisakülani (Abjani). Ehitat-
akse normaal-kitsarööpaliste raudteede teh-
niliste tingimuste kohaselt. Algab Viljandi
raudteejaamast, läheb üle Holstre, Tarvastu,
Tõrva ja lõpeb Valga raudteejaamas, ja haru-
tee Tõrvast-Mõisakülani (Abjani). Raudtee
ehituskulud 4.262.000 kr., veereva koosseade
muretsemine 1.572.000 kr. ja tegevuskapital
179.000 kr.3) Tapa-Järva-Jaani raudtee. Ehitat-
akse kergetüübiliste kitsarööpaliste raudteede
tehniliste tingimuste kohaselt. Raudtee ehi-
tuskulud 1.103.000 kr.Märkus. Selle raudtee ehitamisega lõ-
petatakse riigi poolt raudtee kasutamine
Järva-Jaani-Tamsalu liinil.4) Vändra-Mustvee raudtee: Ehitat-
akse kergetüübiliste kitsarööpaliste raudteede
tehniliste tingimuste kohaselt. Raudtee algab
Vändra raudteejaamast, läheb üle Võhma,
Pilistvere, Põltsamaa, Jõgeva ja lõpeb Must-
vee raudteejaamas. Raudtee ehituskulud
4.441.000 kr., veereva koosseade muretsemine
1.662.000 kr. ja tegevuskapital 189.000 kr.C. Tallinna raudteesõlme ümberkor-
raldamine.Tallinna raudteesõlme I järgu ümber-
korraldamistööde läbiviimine 692.000 kr.§ 2. Käesoleva seaduse § 1-ses tähendatud
tööde ehituskava teostatakse, alates 1928. aas-
tast, järgmises järjekorras:A. 1928—1932. a.a. 1) Tartu-Petseri laiaröö-
peline,2) Rapla-Virtsu kitsaröö-
peline raudtee ja

- 3) Tallinna raudteesõlme ümberkorraldamise esimese järgu tööd.
- B. 1931—1933. a.a. 1) Viljandi-Valga kitsarööpaline raudtee haruteega Tõrvast-Mõisakülani (Abjani),
2) Võhma-Põltsamaa kitsarööpaline raudtee kui esimene osa Vändra-Mustvee raudteest,
3) Tapa-Järva-Jaani kitsarööpaline raudtee.
- C. 1932—1935. a.a. 1) Tartu-Pärnu laiarööpaline raudtee.
- D. 1934—1937. a.a. 1) Vändra-Võhma kitsarööpaline raudtee kui teine osa Vändra-Mustvee raudteest,
2) Põltsamaa-Mustvee kitsarööpaline raudtee kui kolmas osa Vändra-Mustvee raudteest.
- Tartu-Viljandi-Pärnu raudtee alla — Tartu, Viljandi ja Pärnu maakondades ja Tartu, Viljandi ja Pärnu linnade piirides kuni 660 ha
- Rapla-Virtsu raudtee alla — Harju ja Lääne maakondades „ 280 ha
- Viljandi-Valga haruteega Tõrva-Mõisaküla, variant Tõrva-Abja, raudtee alla — Viljandi, Pärnu ja Valga maakondades ja Viljandi, Tõrva ja Valga linnade piirides. . . „ 390 ha
- Tapa-Järva-Jaani raudtee alla — Järva maakonnas ja Tapa linna piirides „ 90 ha
- Vändra-Põltsamaa-Mustvee raudtee alla — Pärnu, Järva, Viljandi ja Tartu maakondades ja Põltsamaa linna piirides „ 370 ha
- Tallinna raudteesõlme alla — Tallinna linna piirides . . . „ 15 ha

§ 3. Tarvilikud summad käesoleva seadusega määratud ehituskavade teostamiseks kaetakse teedeministeeriumi erakorraliste kulude eelarvest vastavalt läbiviidavatele tööle.

§ 4. Käesolevas seaduses ettenähtud raudteed võetakse teedeministeeriumi korraldusel kasutamisele järkjärgult, vastavalt nende iseloomule, pärast valmishitamist, üldiste raudteede seaduste alusel.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu võetud

273. Raudtee ehitamiseks ning Tallinna raudteesõlme ümberkorraldamiseks maade ja ehituste sundvõõrandamise seadus.

§ 1. Tartu-Petseri, Tartu-Viljandi-Pärnu, Rapla-Virtsu, Viljandi-Valga haruteega Tõrva-Mõisaküla (variant Tõrva-Abja), Tapa-Järva-Jaani ja Vändra-Põltsamaa-Mustvee raudtee ehitamiseks ning Tallinna raudteesõlme ümberkorraldamiseks sundvõõrandatakse tarvisminev maa-ala ühes päraldistega teedeministri poolt kinnitatavate plaanide järgi alamaltähendatud kogupinnaga:

Tartu-Petseri raudtee alla —

Tartu, Võru ja Petseri maakondades ja Tartu linna piirides kuni 480 ha

§ 2. Sundvõõrandatud maade, ehituste ja päraldiste eest makstakse senistele omanikkudele teedeministeeriumi poolt tasu uute raudteede ehitussummadest maksvate seaduste järgi.

§ 3. Teedeministeeriumile antakse õigus asuda § 1. tähendatud maa-alade ülevõtmisele pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist ja ehituskrediidi määramist.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu võetud

274. Paide—Järva-Jaani kitsarööpalisele raudteele maade sundvõõrandamise seadus.

§ 1. Paide—Järva-Jaani kitsarööpalisele raudteele tarvilik maa-ala sundvõõrandatakse Järvamaal kogupinnaga kuni 129,6 ha ühes päraldistega teedeministri poolt kinnitatud plaani järgi.

§ 2. Sundvõõrandatud maade ja nende päraldiste eest makstakse tasu Paide—Järva-Jaani raudtee maavõõrandamise summadest V.S.K. X köite I osa järgi.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu-
võetud

**275. Maaseadusega võõrandatud maid
koormavate hüpotekaarvõlgade korral-
damise seadus.**

I.

Maaseaduse täiendamise ja muutmise sea-
duse (R.T. nr. 95/96 — 1925) §§ 1. ja 7. muu-
detakse ja pannakse maksma järgmises redakt-
sioonis:

§ 1. Maaseaduse (R.T. nr. 79/80 — 1919)
põhjal riigi omanduseks võõrandatud maad
kantakse kinnistusregistrites Eesti vabariigi
nimele põllutööministri nõudmisel.

Võõrandatud maid koormavad hüpote-
kaarvõlad, mis olid võõrandatud kinnisvaradele
ingrosseeritud enne 25. okt. 1919 ja mis ei ole
kustutatud kinnistusregistris kuni 15. juunini
1925, jäävad riigi kanda ühes maksmata prot-
sentidega kuni 25. okt. 1919.

Kõik teised omandusõigust kitsendavad ja
kinnisvara koormavad sissekanded, mis maa-
seaduse §§ 6. ja 7. pole jäetud jõusse, kustuta-
takse kinnistusregistrites.

Riigi kanda võetud võlgade suhtes on endi-
sed võlgnikud vabad igasugusest vastutusest
võlausaldajate ees.

§ 7. Tagasiantav maatükk (§ 3) eraldatakse
riiklikust maatagavarast riigimaade planeeri-
mise korras ning kantakse eriüksusena kinnis-
tusregistrisse omaniku või ta õigusjärglase
nimele põllutööministri poolt allkirjutatud
teadaande põhjal, millele juurde lisatakse
vastav tagasiantav akt, millele alla kirjuta-
nud põllutööministeerium ja maatüki tagasi-
saaja.

Tagasiantava maatüki pinnaandmed kan-
takse kinnistusregistrisse põllutööministeeriumi
poolt kinnitatud plaani põhjal.

Tagasiantava maatüki kohta arvab põllu-
tööministeerium välja võõrandatud üksusele,
millest tagasiantav maatükk lahutatakse, ingros-
seeritud ja riigi kanda võetud võlgadest pro-
portsionaalse osa vastavalt tagasiantava maa-
tüki puhtakasumäärale.

Tagasiantava maatüki peale langeva võla
osa tasub maatüki tagasisaaja riigile enne maa-
tüki kinnistamist oma nimele. Mittetasumise
korral kinnistatakse võlgujäänud summa riigi
kasuks esimese pandi õigusena maatüki tagasi-
andmise akti põhjal. Võla pealt arvatakse 6%
ning see peab tasutama 5 a. jooksul.

Tagasiantava maatüki peale langev võla-
summa, mis riigile tasutud või riigi kasuks
kinnistatud, arvestatakse vastavalt võõranda-
tud maa eest tasu maksmisel.

II.

Sama seadust täiendatakse § 1^a järgmiselt:
§ 1^a. Eelmises paragrahvis tähendatud riigi
kanda võetud võlad, mis kustutatud kinnis-
tusregistrites pärast 15. juunit 1925, või mille
nõudedokumendid varustatud notariaalsete
kustutusepealkirjadega pärast 25. oktoobrit
1919, kuid alles kustutamata, arvatakse Riik-
liku maatagavara loomiseks võõrandatud maa-
de eest tasumaksmise seaduse (R.T. nr. 26 —
1926) § 5. ettenähtud korras ja alustel tasusum-
mast maha, kuid tasutakse maksvates seadus-
tes ettenähtud kursiga isikutele, kes esitanud
nõudedokumendid kustutamiseks või esita-
vad need notariaalsete kustutuspealkirjadega.

Eestimaa ja Liivimaa maade krediitseltside
kasuks ingrosseeritud võlgadest arvatakse maha
ja tasu määramisel ei arvestata summad, mis
nimetatud seltsidele tasutud kuni 25. okt. 1919
kinnisvaral lasuva võla katteks.

On Maaseaduse tagajärjel tekkinud vahe-
korra lahendamiseks Vabariigi Valitsus sõl-
minud kokkuleppe, arvatakse tasusummast ma-
ha võlad ühes protsentidega, mis tasu määra-
mise ajaks võõrandatud kinnisvarade end.
omanikkude poolt tasumata.

Algkirjale alla kirjutatud

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Sekretär M. Juhkam.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu-
võetud

**276. Kogukonna-, asutuste- ja erarendi-
maade korraldamise seaduse muut-
mise seadus.**

I.

Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade
korraldamise seaduse (R.T. nr. 16 — 1926)
§§ 1, 2, 3, 20—25, 29 ja 33 muudetakse.
Nende asemel pannakse maksma §§ 1, 2, 3,
17¹, 20, 20¹—20⁴, 21—25, 29 ja 33 järgmises
redaktsioonis:

§ 1. Käesoleva seaduse alusel kuuluvad
korraldamisele väljaspool linnade ja alevite
administratiivpiire ning maavalitsuste ette-
panekul siseministri poolt kinnitatud alevik-
kude ehitusepiirkonde asuvad kogukonna-,
asutuste- ja eramaad, millele asutatud:

1) renditalud; 2) rendilepingu põhjal kasu-
tatavad iseseisvad väikemaapidamised; 3) väike-
majapidamised, mis maaomaniku nõusolekul
asutatud enne 1920. aastat ja mida ei kasutata
töölepingu alusel.

Märkus 1. Käesoleva seaduse alla ei
kuulu need kogukonna päralt olevad maa-
alad väljaspool linnade administratiivpiire,

mis Vabariigi Valitsus määranud selle seaduse alusel kuni 8. sept. 1927 vastava linnaomavalitsuse ettepanekul maatagavaraks linna administratiivpiiri laiendamiseks, suvituskohdade ja aialinna asutamiseks või muude heakorra ülesannete täitmiseks, samuti maa-ala Viiratsi pool Viljandijärve, mis Vabariigi Valitsuse otsusega 23. sept. 1927 arvatud Viljandi linna suvituspiirkonda.

Märkus 2. Peale käesolevas paragrahvis nimetatud maa- ja majapidamiste kuuluvad korraldamisele Saaremaal (maakond) ka omanduseõiguse alusel kasutatavad iseseisvad väikemaa- ja majapidamised, kui need asuvad Maakorralduse seadusega (R.T. nr. 23 — 1926) korraldatavate maade piirides ja kui üksiku maa- või majapidamise suurus ei ületa 5 ha. Neid korraldatakse ühel ajal maakorralduse piirkonna lapi- ja ühismaade kruntimisega.

§ 2. Paragrahv 1. nimetatud maade korraldamist käesoleva seaduse alusel võib nõuda:

1) maaomanik;

2) kogukonna- või asutustemaade kasutaja ühe tema käes tarvitada oleva majapidamise kohta, vaatamata sellele, kas majapidamist moodustavaid maid kasutatakse ühe või mitme iseseisva rendilepingu põhjal;

3) eramaade kasutaja, kui ta kasutuses oleva põllu-, õue- ja aiamaa kogusuurus ei ületa 5 ha:

a) kui tal korraldatava maa peal oma eluhoone, või

b) kui tema või ta eelkäijad, kellelt ta kas omandanud või pärinud maa kasutamise õiguse, üles harinud uudismaana vähemalt poole kasutadaolevast põllumaast;

4) eramaade kasutaja vaatamata kasutatava maa-ala suurusele, kui ta käes olev maa-ala saadud pärandusena peakoha küljest;

5) p. 3. ettenähtud maakasutaja, kui ta vastu oma tahtmist lahkuma oli sunnitud kasutadaolnud maakohalt kasutamise lepingu lõppemisel 1925. a. kevadel, olgugi et ta oli täitnud kohustused maaomaniku vastu.

§ 3. Seda korralduse nõudmise õigust ei ole:

1. Eramaad el asuval maakasutajal, kui ta käes olev maa- või majapidamine ei kuulu § 2. p. 4 alla ja kui:

a) tal endal on või riik või maaomanik talle kindlustab mujal maad, mis oma põllumajandusliku väärtuse ja otstarbe poolest üldiselt vastab ta käes praegu kasutada olevale maakohale või kui ta käes kasutada oleva maakoha eraldamine rikub peakoha maa-ala ühtlust sedavõrt, et tunduvalt raskeneb selle edas-

pidine kasutamine põllumajanduslikult, ja kui sealjuures peakoht, millest eraldatakse, on vähem kui 20 ha; on peakoht alla 20 ha, on maakasutajal õigus nõuda peakohast eluase-meks hoonealuse ja õuemaad eraldamist, kuid mitte üle $\frac{1}{3}$ ha;

b) kui maakasutaja kohtuotsuse alusel kaotanud kasutamiseõiguse lepingutingimuste täitmatajätmise pärast.

2. Kogukonna- ja asutuste maade kasutajal:

a) kui ta kasutab seda maad teenistustasuna, ametiasukohana, või kui maakorralduse komisjon tunnustab selle maa tarvilikuks ametnikkude ja teenijate maaga varustamiseks ametiasukohas, ja kui kasutajal ei ole sellel maa-alal oma eluhoonet;

b) kui tema käes kasutada olev maa on avalikkude algkoolide võrku arvatud koolikoht ja

c) kui tal endal on omanduses, põlisel tarvitamisel või Maaseaduse (R.T. nr. 79/80 — 1919) § 15. lit. a alusel kasutada maad üle 15 ha.

Märkus. Käesoleva paragrahvi punkt

1. lit. a nimetatud uue maa kättesaamiseni on kasutajal õigus senist maakohata edasi kasutada selle seaduse § 31. kindlustatud alustel, kusjuures § 2. p. 5. ettenähtud kasutaja astub neisse õigustesse järgmise majanduseaasta algusest, kus antud uue maa saamise kindlustus.

§ 17¹. Isikud, kes käesoleva seaduse põhjal õigustatud nõudma maakorraldust, kuid kes selle seaduse § 17. ettenähtud tähtaja lasknud mööduda, või kelle asi vormilistel põhjustel jäetud läbi vaatamata, võivad kuue kuu jook-sul, arvates käesoleva seaduse jõusseastumise päevast, esineda maakorralduse komisjonile palvega, et nende asi arutusele võetaks. Maakorralduse komisjon vaatab palved läbi ja otsustab need selle seaduse § 15. ettenähtud korras.

§ 20. Korraldamisele määratud maad eraldatakse, kui selle kohta pooled ei lepi kokku teisiti (§ 18), senise kasutamise suurusel, kuid mitte üle 50 ha, ühes arvatud ka see maa, mis krundisaajal omanduses või põlisel tarvitamisel. Maad eraldatakse võimalikult ühes tarvilikkude majapidamise hoonetega.

Maakorralduse seaduse alusel Saaremaal (maakond) asutatud korraldusepiirkonda arvatud ja käesoleva seaduse § 1. märkus 2. tähendatud, kui ka sama seaduse alusel eraldamisele kuuluvatele väikemaa- ja majapidamistele, mille omanikud või kasutajad ise või nende ainukesed otsekohesed pärijad Maaseaduse § 15. lit. a alusel ei ole saanud maad või mujal ei

oma kõlblikku maad üle 5 ha, antakse maa- kasutaja soovil ülesharimiseks või rohumana kasutamiseks kõlblikku maad juurde, kuid mitte üle 8 ha.

Maad antaksejuurde maakorralduse komisjoni sellekohase otsuse alusel, kui eraldatav või omanduses olev maatükk ei võimalda senise majapidamise alalhoidmist.

§ 20¹. Käesoleva seaduse § 20. teises lõikes tähendatud maa- ja majapidamistele antakse maid juurde korraldusepiirkonna kruntimisel ja võetakse korraldusepiirkonda kuuluvatest riigi-, kogukonna- ja asutustemaadest; teistest maaomandustest eraldatakse juurde- lõigete andmiseks maid proportsionaalselt nende 1. mail 1928. aastal olnud suurusele, kusjuures maaomanduste maid, mis kasutati enne 8. märtsi 1926. a. iseseisvate majapidamis- tena mitte üle 20 ha kõlbliku maaga, ei arves- tata, ja ükski eramaaomandus või iseseisev majapidamine ei või kaotada üle 30% kõlb- likku maad.

Väikemaa- ja majapidamistele, mille kasu- tajatel ei ole päriajaid esimeses ega teises sugu- lus- või hõimlusastmes, ei anta maad juurde.

§ 20². Kui maid ei eraldata poolte kokku- leppel või maaomaniku nõudmisel ja kui üks pooltest kolme kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõusseastumisest, esineb sellekohase soovivaldusega maakorralduse komisjonile, tühistab viimane otsused, mis tehtud enne käesoleva seaduse jõusseastumist kogukonna- või asutustemaade eraldamise kohta, mis ette nähtud käesoleva seaduse § 1. märkus 1. ja § 3. p. 2, kui ka nende kogukonna- ja asutuste- maade kasutajate suhtes, kellele otsustatud eraldada mitu iseseisvat majapidamist, või kelle käes olevad maatükid ei moodusta käes- oleva seaduse § 2. p. 2 ettenähtud majapida- mist. Maakorralduse komisjon otsustab küsi- mused käesolevas seaduses ettenähtud alustel.

Kohalikkude korralduskomisjonide ja maa- korralduse komisjonide otsused, mis tehtud enne käesoleva seaduse jõusseastumist, tühis- tuvad osades, mis käsitlevad maa juurdeand- mist Saaremaal (maakond) käesoleva seaduse § 1. p.p. 2 ja 3 ning märkus 2. tähendatud maa- ja majapidamistele. Asjad otsustatakse uuesti maakorralduse komisjonis.

§ 20³. Kohaliku korralduskomisjoni esi- mees, liikmed ja asjaajaja saavad tasu igaüks pool krooni iga maa- ja majapidamise pealt, mis korraldatud selle seaduse alusel. Tasu maksab põllutöoministeerium selleks eelarve korras lubatud summadest. Tasu ei saa kor- ralduskomisjoni esimees, kui temale päeva- raha maksetud selles seaduses ettenähtud üles- annete täitmisel.

§ 20⁴. Linnaseaduse § 71. nõudmised ei ole maksvad, kui linnavolikogud otsustavad selle seaduse põhjal rendimaade võõrandamist ja võõrandavate maade kokkuleppehinna kõr- gust.

§ 21. Korraldatud koht läheb kasutaja soovil temale omanduseks väljaostuteel, kui selle koha edaspidise kasutamise viisi kohta poolte vahel ei ole kokku lepitud teisiti (§ 18).

Ei ole eraldatava koha pidajal päriajaid esi- meses ega teises sugulus- või hõimlusastmes, võib korralduskomisjon maaomaniku nõudel koha määrata väljaostu asemel ka rendi alusel kasutamisele kuni pidaja surmani või kohalt lahkumiseni.

Koha rendiks arvatakse 4% koha käesoleva seaduse § 22. alusel määratud hinnast, kuna teised renditingimused määrab maakorralduse komisjon vastavalt riigimaade kohta maksvatele renditingimustele.

§ 22. Kui maaomanik ja eraldatava maa- koha kasutaja omavahel ei lepi kokku maakoha maa, hoonete ja teiste päraldiste hinna kohta, määrab selle maakorralduse komisjon Riigi- maade põlise tarvitamise seaduses (R.T. nr. 109/110 — 1925 ja nr. 54 — 1927) vas- tava väärtusega maa kohta ettenähtud alustel, maha arvates sealjuures selle väärtuse, mis koha kasutaja või ta eelkäija viimase 20 aasta jooksul maa ülesharimise, maaparanduse või mõnel muul teel juurde lisanud ta käes kasu- tada olnud maa esialgsele väärtusele ja mis praegugi tõstab koha väärtust endisega võr- reldes, kui maakasutaja sarnaste tööde eest ei ole saanud tasu rahas, materjalides, rendivaba oleku näol, rendikergenduse või mõnel muul teel. Hoonete ja teiste päraldiste väärtus mää- ratakse alustel ja korras, mis maksvad riigi- maadel asuvate päraldiste väärtuste määra- miseks.

§ 23. Poolte kokkuleppeta eraldatud ja maapidajatele omanduseks antud maa, hoo- nete ja päraldiste hinna tasub maaomanikku- dele riik asunduskapitali arvel ühes seadus-liku intressiga kolme aasta jooksul, arvates maa omandaja nimele kinnistamise päevast.

§ 24. Riigi poolt endistele maaomanikku- dele makstava maa- ja päraldiste hinna (§ 23) tasuvad maaomandajad riigile, kusjuures väike- maa- ja majapidajad (§ 1. p.p. 2 ja 3 ning mär- kus 2) maksavad riigile $\frac{2}{3}$ ostuhinnast.

§ 25. Maakoha ostmisel võlgujäänud sum- ma tehakse ümmarguseks jagavaks 10 kroonile ja kantakse esimese pandiõigusena riigi kasuks kinnistusraamatusse maakorralduse komisjoni sellekohase otsuse põhjal, kuna ülejäägi tasub maaomandaja endisele maaomanikule rahas. Võlg tasutakse aastamaksudena hiljemalt 36 a.

jooksul, kusjuures võlgnikul on õigus võlga tasuda tervelt või osaliselt enne määratud tähtaega. Aasta maksumäär ei või olla alla 10 krooni. Võlalt arvatakse 4% intresse, 0,25% administratsiooni kulusid ja kustutuseprotsent vastavalt kustutuseajale.

§ 29. Lahutatavate maade kohta kinnistatakse omanduse- või põlise tarvitamise õigus ning riigile kuuluv pandi- või ostueesõigus Maakorralduse seaduses ettenähtud korras.

§ 33. Ei lepi kokku maaomanik ja maakasutaja tasu suuruse kohta, määrab tasu maakorralduse komisjon.

Maaomanik on kohustatud komisjoni poolt määratud summa maakasutajale välja maksuma kolme aasta jooksul, pärast maakasutaja kohalt lahkumist. $\frac{1}{3}$ tuleb esimese aasta jooksul välja maksta. Võlgujäänud väljamaksusummalt maksab maaomanik maakasutajale 6% aastas intressi.

II.

Sama seaduse § 28. ja 30. kaotavad maksuse.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Abisekretär O. Liigand.

Riigikogu poolt 25. mail 1928. a. vastu võetud

277. Seadus tinavalge tarvitamise kohta maalritöodes.

§ 1. Tinavalge, tinasulfaadi ja kõiki neid värviaineid sisaldavate saaduste tarvitamine hoonete sisemiseks värvimistöödeks keelatakse, välja arvatud raudteejaamad ja tööstuse-ettevõtted, kus tinavalge, tinasulfaadi ja kõiki neid värviaineid sisaldavate saaduste tarvitamine on tunnustatud tarvilikuks töö-hoolekandeministri poolt kokkuleppel teedeministri või vastaval korral kaubandus-tööstusministriga, pärast tööliste ja tööandjate organisatsioonide arvamise ärakuulamist.

§ 2. Valgete värviainete tarvitamine, mis ei sisalda üle kahe protsendi tina metallina, on lubatud.

§ 3. Paragrahv 1-se määruste alla ei kuulu kunstmaalri- ega peened joonestustööd.

§ 4. Keelatud on naiste ja alla kaheksateistkümne-aastaste alaealiste tööjõu tarvitamine tööstuslikkudes maalritöodes, kui sealjuures tarvitatakse tinavalget, tinasulfaati ja kõiki neid värviaineid sisaldavaid saadusi.

Töö-hoolekandeminister võib lubada, ära kuulates tööliste ja tööandjate organisatsioonide arvamist, maalriõpilaste tööjõu tarvitamist nende kutsehariduse omandamiseks eelmises lõikes keelatud töödeks.

§ 5. Arstid on kohustatud tervishoiu- ja hoolekandevalitsusele teatama kõigist nende praktikas tinavalge mürgituse läbi maalritöodes ettetulevatest haigeksjäämise- või surmajuhtudest.

Antavate teadete kavad ja maalritöodes ettetulnud tinavalge mürgituse üle kogutud statistiliste teadete läbitöötamise viisid määrab tervishoiu- ja hoolekandevalitsus kokkuleppel riigi statistika keskbürooga.

§ 6. Käesoleva seaduse ja selle põhjal antavate määruste täitmise järelevalve, samuti ka seaduse ja määruste rikkujate vastutuselevõtmine sünnib tööinspektorite ning linna- ja maavalitsuste kaudu.

§ 7. Käesoleva seaduse ja selle põhjal antavate määruste rikkumises süüdlasi karistatakse rahatrahviga kuni kolmesaja kroonini.

§ 8. Paragrahv 7. tähendatud rikkumises süüdlaste vastutusele võtmine ja karistamine sünnib korras, mis ette nähtud Seaduses karistamise korra kohta töökaitse seaduste rikkumise pärast (R.T. nr. 67 — 1922), kusjuures linna- ja maavalitsuste organid võivad vastaval korral kokku seada ka protokolle, mida nad esitavad vanemale tööinspektorile.

§ 9. Paragrahv 7. põhjal pealepandavad rahatrahvid arvatakse tööstusliku töö seaduse § 114 (S.K. XI k. 2 jagu 1913. a. väljaanne) tähendatud kapitali hulka.

§ 10. Töö-hoolekandeministri ülesandeks on:

1) välja anda määrusi, mis puutuvad maalritöodes töötajate üldtervishoidliku ja arstliku järelevaatuse korda kohtades, kus keelatud ei ole tinavalge, tinasulfaadi ja kõiki neid värviaineid sisaldavate saaduste tarvitamine;

2) määrata eraldavat joont mitmesuguste maalritööde vahel kokkuleppel kaubandus-tööstusministriga;

3) välja anda juhatusekirju käesoleva seaduse käsitamiseks kokkuleppel kaubandus-tööstusministriga.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees R. Penno.

Abisekretär O. Liigand.

278. Määrus Taali vallas (Pärnumaal) asuvate riigistatud maade kasutajailt nõutava $\frac{1}{3}$ osa 1928 a. kinnisvarade maksu õiendamise tähtaja pikendamise asjas.

Avaldatakse kinnisvarade maksuseaduse § 41 (R.T. nr. 18/19 — 1920) põhjal.

Tähtajaks Taali vallas asuvate riigistatud Tammiste mõisa maade kasutajailt nõutava $\frac{1}{3}$ osa 1928 a. seni tasumata kinnisvarade maksu õiendamiseks määratakse 30. aprilli 1928 a. asemel 30. juuni 1928 a.

Tallinnas, 30. mail 1928 a.

Rahaminister A. Teetsov.

Otsekoheste maksude peavalitsuse
peadirektor E. Vilken.

279. Rahaministri määrus presspärmi valmistamiseks tarvitataivate materjalide ja pärmi saagi kohta.

Antud aktsiisi seadustiku §§ 200 ja 202 põhjal (S. k. V köide).

I.

Aktiisi seadustikus § 200 määratud päevase segadise valmistamiseks tarvitataivate materjalide hulga kohta pannakse rahaministri poolt ajutiselt muuta lubatud määrade asemel maksmas selles paragrahvis nimetatud määrad.

II.

Ühest puudast kuivast materjalist pärmi-vabrikutes saadava presspärmi norm määratakse ühes kartulitärklise lisandusega kaheistkümneme naela peale.

III.

Käesolev määrus hakkab maksmas 1. juulist 1928 a.

Tallinnas, 22. mail 1928 a.

Rahaminister A. Teetsov.

Aktiisi peavalitsuse peadirektor Thomson.

Tartu linnavolikogu poolt 23. aprillil 1928 a. linnaseaduse § 108 põhjal vastu võetud

280. Sundmäärus siltide, vaate- ja telefonikastide ja ärivaateakende-eesriiete (aknavarjude) kohta Tartus.

1. Reklaamsiltide ja -laternaid, vaate- ja telefonikaste, nimelaudu ja pealkirju võib igasuguste hoonete seintele, välisustele, katusetele ja akendele ning kõnniteede või uulitsa ääres olevatele taradele (aegadele) ja tulpa-dele üles panna ainult sel korral, kui nad vastavad käesoleva määruse nõuetele.

2. Reklaamsildid ja -laternad, vaate- ja telefonikastid ning pealkirjad peavad olema: a) kokkukõlastatud hoone või tara (aia) fassaadiga ega tohi kuhu, värvi ega asetuse poolest rikkuda uulitsapildi või hoone ilmet; iseäranis ei tohi nad katta ega lõigata hoone arhitektuur-osasid; b) hoone või tara (aia) külge raudkonksudega kõvasti kinni löödud nõnda, et tagakülj oleks vastu hoonet või tara (aeda), kusjuures keelatud on nende ülespanemine rippuvalt ridva või varre külge, üht otsa pidi, või kolmnurga taoliselt või mõnda teist viisi.

3. Ärivaateakende-eesriideid (aknavarjud, markiisid), mis välja käivad uulitsa poole kõnnitee kohale, ei tohi mitte allapoole lasta kui 2,13 meetrit (7 jalga) kõnniteepinnalt arvates, kusjuures nende laiust, arvates majaseinast uulitsa poole ei tohi olla üle kõnnitee laiuse ega milgi tingimusele üle 1,75 meetri.

4. Reklaamsiltide ja -laternate, vaate- ja telefonikastide, nimelaudade ja pealkirjade ülesseadmine võib sündida ainult siis, kui nende kuhu on heaks kiidetud linnavalitsuse ehituseosakonna poolt, milleks ehituseosakonnale tuleb esitada 2 eksemplaris neid kujutav värviline joonis ühes vastava hoone või tara (aia) joonisega, mõõdus umbes 1:100.

Märkus. Luba ei ole tarvis nimekaartide ja nimelaudade ülesseadmiseks hoonete välisuste külge, kui need sisaldavad ainult nime ja elukutset või ametit ning ei ole suuremad kui 15×20 sm.

5. Reklaamsildid ja -laternad, vaate- ja telefonikastid, nimelaudad ja pealkirjad ning ärivaateakende-eesriided, mis enne käesoleva sundmääruse seaduse jõusse astumist üles seatud ja selle sundmääruse nõuetele ei vasta, tuleb kõrvaldada linnavalitsuse nõudmisel nende omanikkude poolt hiljemalt kuue kuu jooksul peale sellekohase teadaande kättesaamist.

6. Süüdlased käesoleva määruse vastu eksi-mises langevad karistuse alla R. n. s. § 29 põhjal.

7. Käesolev määrus hakkab maksmas ühe kuu pärast peale avaldamist Riigi Teatajas.

8. Selle määruse jõusseastumisega kaotavad oma maksvuse linnavolikogu poolt 19. novembril 1909 a. vastu võetud ja Liivi Kuber-mangu Ajalehes nr. 22-24 — 1910 a. avaldatud sundmäärus siltide ja ärivaateakende-eesriiete kohta ning lisa selle määruse juurde, mis vastu võetud linnavolikogu poolt 14. märtsil 1918 a.

Tartus, 8. mail 1928 a. Nr. 3233.

Tartu linnapea abi J. Lill.

Linnasekretär Mägi.